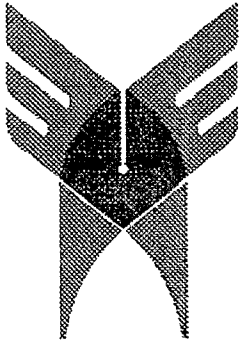

طاس راز

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۴۵۳۴

الف

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد کرمان

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته معماری

موضوع

مجموعه تفریحات سالم

استاد راهنما

دکتر مهندس هاشم هاشم نژاد

۱۳۸۱ / ۱۱ / ۲۰

استاد مشاور

دکتر مهندس وحید قبادیان

رژ اظهاریت در آزمون علمی از
موسسه تخصصی

نگارش

لیلا احمدی گوهری
۱۳۸۰

سال تحصیلی ۱۳۸۰

موضوع: مجموعه تفریحات سالم

توسط: لیلا احمدی گوهری

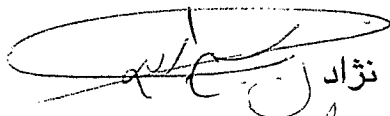
پایان نامه:

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته و گرایش: معماری

از این پایان نامه در تاریخ 1380/11/11 در مقابل هیئت داوران دفاع بعمل آمده و
مورد تصویب قرار گرفت.

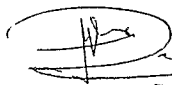
اعضاء هیئت داوران:

استاد راهنما: آقای دکتر هاشم هاشم نژاد

استاد مشاور: آقای دکتر وحید قبادیان

داور: آقای دکتر منوچهر مزینی

داور: آقای دکتر عباس مسعودی

سرپرست کمیته تحصیلات تکمیلی:

آقای دکتر حسن خانی

مدیر گروه آموزشی کارشناسی ارشد:

آقای دکتر عباس مسعودی

اکنون که توانستم با یاری خداوند، پروژه نهائی خود را به پایان برسانم بر خود لازم می‌دانم از تمامی کسانی که در این دوره هفت ساله مرا یاری کرده‌اند تشکر و قدردانی کنم. نخست شکرگزارم خداوندگاری را که با یاد او کارهایم را آغاز و با استعانت از رحمتش آنها را به پایان می‌رسانم.

تشکر می‌کنم از پدر و مادر مهربان و دلسوزم که در تمامی دوران زندگی صبورانه یاری‌ام کرده‌اند.

از برادران عزیزم آقایان علیرضا احمدی و مهندس محمدرضا احمدی که همواره پشتوانه زندگی‌ام بوده‌اند بسیار سپاسگزارم.

زیباترین تشکرات را در قالب زیباترین کلمات را تقدیم می‌کنم به خواهر خوبم خانم دکتر نجمه احمدی که تمامی موفقیت‌های خود را مدیون او، راهنمایی‌ها و دل‌گرمی‌هایش هستم، همچنین سپاسگزارم از همسر ایشان آقای مهندس سید نصرالدین آل‌طه مکی که همچون برادری مهربان همیشه یاریگر من بوده‌اند.

از دوست بسیار عزیزم خانم مهندس نوشین زندو ثوقی تشکر می‌کنم که در طی دوران تحصیلی دانشگاهی‌ام همواره در کنارم بوده و یاری‌ام رسانده،

همچنین تشکر می‌کنم از دوستانی که در به اتمام رساندن این پروژه مرا همراهی کرده‌اند، دوستان خوبم آقایان مهندس: امیر یارضوی، محمدعلی علی‌نقی‌زاده، حسن خلیفه‌ای، رضا موسوی، عادل منصفی، امیر اسمعیل‌زاده و خانم‌ها مهندس: نغمه ابراهیمی و نرگس خلیفه‌ای

سپاس و تشکر دارم از استادان گرامی و ارزشمندم آقایان: دکتر هاشم‌نژاد و دکتر وحید قبادیان که این پروژه حاصل نظرات و راهنمایی‌های این اساتید می‌باشد. از سایر استادان و کسانی که در طول دوران تحصیل در خدمتشان بوده‌ام و نامشان ذکر نشده تشکر و قدردانی می‌کنم.

لیلا احمدی

تقدیم به پدر بزرگوار و مادر مهربانم

با یک دنیا سپاس و امتنان که همواره استاد، پشتیبان و قوت قلبم هستید
شما که غزل چگونه زیستن را در گوشم سرائیدید
شما که وجودم برایتان همه رنج بود و وجودتان همه مهر
توانتان رفت تا به توانایی برسم، مویتان سفیدی گرفت تا رویم سپید بماند
شما که فروغ نگاهتان، گرمی کلامتان و روشنی رویتان سرمایه‌های جادوانه
زندگی من است
هر چه دارم از شماست و موفقیت خود را مدیون زحمات شما می‌دانم
در برابر وجود گرامیتان زانوی ادب، بر زمین می‌نهم و با دلی مالا مال از عشق
بر دستانتان بوسه می‌زنم.
و تقدیم به همه آنان که دوستشان دارم.

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
	فصل اول: طرح موضوع
	مقدمه
۲	
۵	۱-۱ موضوع پروژه
۶	۱-۲ هدف از انتخاب موضوع
	فصل دوم: ورزش و مباحث مربوط به آن
۸	۲-۱ تعریف ورزش
۹	۲-۲ اهداف ورزش
۱۰	۲-۳ تاریخچه
۱۱	۲-۴ تاریخچه ورزش در ایران
۱۲	۲-۵ فرهنگ و پیشینه ورزش در ایران
۱۴	۲-۶ انواع ورزش
	فصل سوم: اوقات فراغت
۱۸	۳-۱ فراغت
۲۰	۳-۲ طیف تعریفی و مفهومی فراغت
	۳-۲-۱ فراغت در گذشته
	۳-۲-۲ فراغت در زمان حال
	۳-۲-۳ اوقات فراغت
۲۵	۳-۳ اوقات فراغت و انواع آن
۲۸	۳-۴ تفریح
	فصل چهارم: شناخت ملزومات طراحی
۳۱	۴-۱ اسکواش
	۴-۱-۱ تاریخچه
	۴-۱-۲ مشخصات بازی
	۴-۱-۳ مشخصات کالبدی
	۴-۱-۴ ملاحظات محیطی ویژه ورزشی
۳۳	۴-۲ اسکیت
	۴-۲-۱ تاریخچه

- ۴-۲-۲ مشخصات بازی
- ۴-۲-۳ مشخصات کالبدی
- ۳۵ ۴-۳ بدنسازی و آمادگی جسمانی
- ۴-۳-۱ تاریخچه
- ۴-۳-۲ مشخصات بازی
- ۴-۳-۳ مشخصات کالبدی
- ۴-۳-۴ ملاحظات محیطی ویژه ورزش
- ۳۷ ۴-۴ بسکتبال
- ۴-۴-۱ تاریخچه
- ۴-۴-۲ مشخصات بازی
- ۴-۴-۳ مشخصات کالبدی
- ۴-۴-۴ ملاحظات محیطی ویژه ورزش
- ۴۴ ۴-۵ تنیس
- ۴-۵-۱ تاریخچه
- ۴-۵-۲ مشخصات بازی
- ۴-۵-۳ مشخصات کالبدی
- ۴-۵-۴ ملاحظات محیطی ویژه ورزش
- ۵۲ ۴-۶ تنیس روی میز
- ۴-۶-۱ تاریخچه
- ۴-۶-۲ مشخصات بازی
- ۴-۶-۳ مشخصات کالبدی
- ۴-۶-۴ ملاحظات محیطی ویژه ورزش
- ۵۹ ۴-۷ شمشیربازی
- ۴-۷-۱ تاریخچه
- ۴-۷-۲ مشخصات بازی
- ۴-۷-۳ مشخصات کالبدی
- ۴-۷-۴ ملاحظات محیطی ویژه ورزش
- ۶۶ ۴-۸ ورزش‌های آبی داخل سالن
- ۴-۸-۱ تاریخچه شنا
- ۴-۸-۲ مشخصات بازی
- ۴-۸-۳ مشخصات کالبدی
- ۴-۸-۴ ملاحظات محیطی ویژه ورزش

۷۳	۴-۹ حمام سونا
۷۵	۴-۱۰ پارکینگ
	۴-۱۰-۱ پارکینگ سرپوشیده
	۴-۱۰-۲ پارکینگ‌های روباز
۷۷	— اشکال و جداول مربوط به فصل چهارم
	فصل پنجم: نمونه‌های موجود
۹۱	۵-۱ مجموعه ورزشی Owensboro
۹۲	۵-۲ استادیوم المپیک Grand stade
۹۳	۵-۳ Pacific Bell Park
۹۴	۵-۴ استادیوم ورزشی فرانگفورت
۹۵	۵-۵ مرکز بین‌المللی ASPIRE
۹۶	۵-۶ مجموعه ورزشی دانشگاه MTSU
۹۷	۵-۷ استادیوم استرالیا
۹۸	۵-۸ مجموعه ورزشی Centennial Sportsplex
۹۹	۵-۹ استادیوم Wembley
	فصل ششم: سایت طراحی
۱۰۲	۶-۱ موقعیت جغرافیایی
۱۰۲	۶-۲ ارتفاعات و قله‌های مهم همدان
۱۰۳	۶-۳ تقسیمات جغرافیایی همدان
۱۰۴	۶-۴ رودخانه‌ها
۱۰۴	۶-۵ پوشش گیاهی
۱۰۴	۶-۶ وضعیت زمین‌شناسی در منطقه
۱۰۴	۶-۷ اقلیم همدان
	۶-۷-۱ آب و هوا
	۶-۷-۲ شرایط جوی
	۶-۷-۳ تابش آفتاب
	۶-۷-۴ وزش باد
	۶-۷-۵ بررسی حد آسایش در اقلیم مورد مطالعه
۱۰۸	۶-۸ توصیه‌های طراحی
۱۰۹	۶-۹ خصوصیات دموگرافی و اجتماعی
	۶-۹-۱ جمعیت استان همدان
	۶-۹-۲ فرهنگ و زبان

۱۱۰	۶-۱۰ خصوصیات اقتصادی
۱۱۰	۶-۱۱ تجزیه و تحلیل سایت
	۶-۱۱-۱ تحلیل و شناخت وضع موجود جهت طراحی
	۶-۱۱-۲ مکانیابی
۱۱۳	نقشه‌های مربوط به فصل هشتم
	فصل هفتم: ضوابط و طراحی سیستم‌های به کار برده شده
۱۲۱	۷-۱ بررسی سیستم‌های سازه
	۷-۱-۱ سیستم‌های ساختاری با بردار فعال
	۷-۱-۲ سیستم‌های خریای فضائی
	۷-۱-۳ سیستم‌های ساختمانی با فرم فعال
	۷-۱-۴ سیستم‌های کابلی (ریسمانی)
۱۲۴	۷-۲ سیستم تأسیسات حرارتی و ایمنی سالنهای ورزشی
	۷-۲-۱ کلیات
	۷-۲-۲ الزامات گرمایشی
	۷-۲-۳ کمینه کردن تبادل گرما
	۷-۲-۴ جمع‌آوری و دفع فاضلاب
۱۲۹	۷-۳ ایمنی
	۷-۳-۱ حریق
	۷-۳-۲ زلزله
	فصل هشتم: مبانی طراحی
۱۳۲	۸-۱ برنامه‌ریزی فضائی
	۸-۱-۱ سایت انتخابی
	۸-۱-۲ محورها
	۸-۱-۳ شیب زمین
	۸-۱-۴ اقلیم
۱۳۳	۸-۲ ایده‌های اولیه طرح
۱۳۴	۸-۳ توجیه طرح
۱۳۸	فصل نهم: طرح نهائی
۱۴۶	منابع و مأخذ

خلاصه:

به دلیل اهمیتی که ورزش می‌تواند در سلامت روح و جسم افراد یک جامعه که نتیجه آن سلامت و پویائی کل جامعه است داشته باشد و همچنین به دلیل کمبود مجموعه‌های ورزشی برای جذب جوانان در کشور، طراحی مجموعه ورزشی را برگزیده تا شاید قدمی در جهت پیشبرد ورزش و اهداف آن برداشته باشیم.

سایت این مجموعه در جنوب شهر همدان واقع در بلوار ارم می‌باشد که از سمت شرق و جنوب به باغات اطراف و بافت شهر مشرف است و از سمت غرب چشم‌انداز زیبایی به کوه الوند دارد.

این مجموعه که بانام مجموعه تفریحات سالم می‌باشد، از پنج ساختمان اصلی تشکیل شده است که زنجیروار بهم متصل باشند. به دلیل اقلیم سرد شهر همدان اکثر، ورزش‌هایی انتخاب شده است که بتوان آنها را در سالن و فضای سرپوشیده انجام داد. البته فضاهای ورزشی در محیط باز هم برای فصل گرم در نظر گرفته شده.

این مجموعه شامل مکان‌هایی برای ورزش‌های زیر می‌باشد:

بلیارد و پینگ‌پنگ، اسکیت (در فضای باز و سالن) بولینگ، تنیس، شمشیربازی، شطرنج، استخر شنا (بزرگسالان و کودکان)، اسکواش، پیست دوچرخه‌سواری، بسکتبال و والیبال، این مجموعه دارای یک ساختمان اداری در سه طبقه و یک رستوران که می‌تواند به کل سایت سرویس بدهد و همچنین برای جذب بیشتر جوانان با سلیقه‌های مختلف فضاهای فرهنگی همچون: آمفی تئاتر، کتابخانه، کافی‌نت، بازیهای کامپیوتری هم در این مجموعه گنجانده شده است. علاوه بر این مسیری برای پیاده‌روی (برای افراد مسن) و فضاهایی برای نشستن و تماشای ورزشکاران و همچنین استراحت هم پیش‌بینی و طراحی شده.

امید است این مجموعه بتواند کارآئی لازم را داشته باشد و با تکثیر و ساخت چنین مجموعه‌هایی نه تنها در شهر همدان بلکه در کل کشور شاهد ارتقای سطح ورزش کشور و همچنین جوانان بانشاط و با استعداد میهن عزیزمان باشیم.

Summary:

For the reason of important role of Sports in the Spiritual and physical health of individuals in the Society would be cause safeness and activeness in the whole of Society and also because of lack of sport collection to attract youth in the country, I selects designing of sport collection, maybe we take a step in the development of sport and it's goals. The site of this collection is placed in the southern of Hamadan in Eram BIV. From east direction it be imminent with it's suburbs gardens and city's texture and from west direction has beautiful view to Alvand mountain. This collection that named the collection of safe recreations consist of five main buildings joined each other in chain. Because of the cold weather of Hamadan city, tried to select the sport which can do them in the covered space and saloon But athletic space in open environment for warm seasons has considered, too. This collection include of places for these athletics: Billiards, ping-pong skate (in open space and saloon), bolling, tennis, fencing, chess, swimming pool (youth, children), skwash, cycling square, basket-ball, volley-ball. This collection has one administrative building in 3 floors and one resturaunt that can services to all of the site. Also, to attract the youth, with different taste, more, has considered cultural spaces like, amphi theatre, library, cafe net, computer games in this collection. In addition, the way had designe for walking (old persons) and places for seating and watching the athletes and for resting, too.

It is hoped that this collection has its necessary and good efficiency and with increasing and making like this collections not only in Hamadan city but in the whole of the country we see promotion of sport country level and also see fruitful and talented youth in our honoured native land.

فصل اول :

طرح موضوع

پیشگفتار

- مقدمه -

ورزش در هر زمانی جایگاه خود را داشته و از اهمیت بالایی برخوردار بوده است. هر جامعه برای پیشبرد اهداف خود نیازمند جوانان توانمند، فعال و بانشاط می باشد چون این جوانان هستند که جامعه فردا را می سازند بنابراین باید هرچه بیشتر به نیازمندی های آنها توجه و استعدادهایشان را در جهت مثبت رشد داد. ورزش از جمله عواملی است که می تواند انسان ساز باشد و ذهن و فکر جامعه را به سوی تعالی هدایت کند.

هر سالن و مرکز ورزشی باید به نوبه خود از یکسری خصوصیات برخوردار باشد از جمله:

۱- موقعیت و شرایط استقرار

استقرار مراکز ورزشی در اراضی شهری باید باتوجه به مطالعات و پیش بینی های زیر انجام

پذیر.

الف) انتخاب زمین

انتخاب زمین

- باید به گونه ای باشد که امکان توسعه و گسترش مراکز ورزشی در آینده فراهم باشد
- موقعیت زمین باید باتوجه به امکان دسترسی پیاده، سواره و وسایل نقلیه عمومی پیش بینی شود.

- انتخاب زمین باید پس از بررسی و مطالعه کاربردی زمینهای همجوار و تعیین میزان سازگاری و یا ناسازگاری آن با فعالیت ورزشی انجام شود.

- موقعیت ورزشگاههای جدید باید باتوجه به شبکه ورزشی موجود شهر پیش بینی شود.

- انتخاب زمین باید به گونه ای باشد که امکان دسترسی به تأسیسات زیربنایی مانند شبکه فاضلاب، آب، برق، تلفن و گاز فراهم باشد.

- انتخاب زمین ورزشگاه باید هماهنگ با سیستم حمل و نقل شهری باشد و بار ترافیک متراکم به شبکه تحمیل نکند و پارکینگ در حد نیاز در داخل و خارج زمین فراهم باشد.

ب) جانمایی بناها

— جانمایی بناها در داخل زمین باید هماهنگ با عوارض طبیعی و ویژگی‌های زمین طراحی شود.

— جانمایی بناها باید هماهنگ با معابر و دسترسی‌ها موجود زمین باشد

ج) عوامل طبیعی مؤثر در استقرار ورزشگاهها

— خاک: در این بخش انجام مطالعات پوشش گیاهی، توان بالقوه خاک، نفوذپذیری و مکانیک خاک توصیه می‌شود.

— توپوگرافی:

در این بخش انجام مطالعات آبهای سطحی، آبراه‌ها، دسترسی‌ها، آب و هوای موضعی و چگونگی جانمایی توصیه می‌شود.

— جهت‌گیری: در این بخش مطالعه جهات استقرار به منظور دریافت بهینه انرژی خورشید، بادهای مطلوب و دید و منظر توصیه می‌شود.

— گونه‌های گیاهی:

در این بخش مطالعه گونه‌ها و چگونگی استقرار گیاهان توصیه می‌شود. در این مطالعه مواردی همچون سایه، کاهش دمای محیط، تنظیم رطوبت، ممانعت از بازتاب اشعه خورشیدی، هدایت بادهای مطلوب، بادشکن و صافی هوا، اکوستیک و تأمین محیط زیست مطلوب و زیبا حتی به عنوان مشخص فضایی یک مرکز ورزشی می‌تواند هدف مطالعه باشد.

ج) آب و هوا:

— آفتاب: تابش مستقیم آفتاب و روشنایی طبیعی در فضاهای داخلی ورزشگاه برحسب عملکرد هر یک ممکن است مطلوب و یا نامطلوب باشد. از این نظر جانمایی و جهت‌گیری بناها با توجه به عملکردهای داخلی آن در رابطه با تابش آفتاب در فصول مختلف ضروری می‌باشد.

— باد: سرعت، دما و جهت باد یکی از عوامل مهم در جانمایی و حتی ارزیابی اراضی می‌باشد، به گونه‌ای که استفاده از بادهای مطلوب تعدیل مناسبی در شرایط آب و هوایی ورزشگاه به وجود خواهد آورد.

— باران: میزان بارندگی و آبراههای طبیعی در جانمایی بناها و طراحی کالبدی آن مؤثر